

Verklaring EU-Turkije, 18 maart 2016

De leden van de Europese Raad hebben vandaag hun Turkse collega ontmoet. Dit is sinds november 2015 de derde bijeenkomst die gewijd is aan het verdiepen van de betrekkingen tussen Turkije en de EU en aan het oplossen van de migratiecrisis.

De leden van de Europese Raad betuigden hun diepste leedwezen met het Turkse volk na de bomaanslag van zondag in Ankara. Zij veroordeelden deze gruwelijke daad met klem en herhaalden dat zij de bestrijding van terrorisme in al zijn vormen blijven steunen.

Turkije en de Europese Unie bevestigden opnieuw dat zij vasthouden aan de uitvoering van het gezamenlijk actieplan dat op 29 november 2015 in gang is gezet. Er is al veel vooruitgang geboekt, zoals de openstelling door Turkije van zijn arbeidsmarkt voor Syriërs die tijdelijke bescherming genieten, de invoering van nieuwe visumvoorschriften voor Syriërs en andere nationaliteiten, de intensivering van de beveiliging door de Turkse kustwacht en politie en betere informatieuitwisseling. Voorts is de Europese Unie begonnen met het uitkeren van de 3 miljard euro van de Faciliteit voor vluchtelingen in Turkije voor concrete projecten en zijn er vorderingen gemaakt bij de visumliberalisering en de toetredingsonderhandelingen, onder meer in de vorm van de opening van hoofdstuk 17 in december jongstleden. Op 7 maart 2016 heeft Turkije voorts ingestemd met de snelle terugkeer van alle migranten die vanuit Turkije oversteken naar Griekenland en geen internationale bescherming behoeven, en met het terugnemen van alle irreguliere migranten die in de Turkse wateren worden onderschept. Turkije en de EU kwamen tevens overeen de maatregelen tegen mensensmokkelaars te blijven opvoeren en toonden zich erover verheugd dat de Navo in de Egeïsche Zee optreedt. Daarnaast erkennen Turkije en de EU dat snel verdere en vastberaden inspanningen nodig zijn.

Teneinde het bedrijfsmodel van de mensensmokkelaars te breken en migranten een alternatief te bieden voor het wagen van hun leven, hebben de EU en Turkije vandaag besloten een eind te maken aan de irreguliere migratie van Turkije naar de EU. Om dit doel te bereiken, zijn zij de volgende bijkomende actiepunten overeengekomen:

1) Alle nieuwe irreguliere migranten die per 20 maart 2016 vanuit Turkije oversteken naar Griekenland, worden naar Turkije teruggestuurd. Dit zal gebeuren in volledige overeenstemming met het EU-recht en het internationaal recht, en enige vorm van collectieve uitzetting is derhalve uitgesloten. Alle migranten zullen bescherming genieten in overeenstemming met de betreffende internationale normen en met inachtneming van het beginsel van non-refoulement. Dit is een tijdelijke en buitengewone maatregel die nodig is om een eind te maken aan het menselijk leed en om de openbare orde te herstellen. Migrant die op de Griekse eilanden aankomen, zullen deugdelijk worden geregistreerd en eventuele asielpoetsen zullen door de Griekse autoriteiten individueel worden verwerkt overeenkomstig de richtlijn asielpoetsen, in samenwerking met het UNHCR. Migrant die geen asielpoetsen of wier asielpoetsen overeenkomstig de richtlijn ongegrond of niet-ontvankelijk wordt bevonden, zullen naar Turkije worden teruggestuurd. Turkije en Griekenland zullen met de steun van de instellingen en agentschappen van de EU de nodige stappen ondernemen en zo nodig bilaterale regelingen treffen, bijvoorbeeld betreffende de aanwezigheid per 20 maart 2016 van Turkse functionarissen op de Griekse eilanden en van Griekse functionarissen in Turkije, teneinde de nodige verbanden tot stand te brengen en aldus ertoe bij te dragen dat die regelingen soepel functioneren. De kosten voor de operaties in verband met de terugkeer van irreguliere migranten zullen door de EU worden gedragen.

2) Voor elke Syriër die vanaf de Griekse eilanden naar Turkije wordt teruggestuurd, zal een andere Syriër vanuit Turkije in de EU worden hervestigd, rekening houdend met de kwetsbaarheidscriteria van de VN. Er zal met de steun van de Commissie, EU-agentschappen, andere lidstaten en het UNHCR een mechanisme worden ingesteld om ervoor te zorgen dat dit beginsel wordt toegepast vanaf de dag waarop de terugkeeroperaties een aanvang nemen. Voorrang zal worden gegeven aan migranten die niet eerder op een irreguliere manier de EU zijn binnengekomen of dit hebben geprobeerd. Van EU-zijde zal hervestiging krachtens dit mechanisme in eerste instantie worden geïmplementeerd door de toezeggingen na te komen die de lidstaten hebben gedaan in de conclusies van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, van 20 juli 2015, in het kader waarvan er nog 18 000 plaatsen voor hervestiging overblijven. Aan eventuele verdere hervestigingsbehoeften zal worden voldaan door middel van een soortgelijke vrijwillige regeling tot een maximum van nog eens 54 000 personen. Het verheugt de leden van de Europese Raad dat de Commissie een wijziging van het herplaatsingsbesluit van 22 september 2015 zal voorstellen, opdat eventuele hervestigingstoezeggingen die in het kader van deze regeling worden gedaan, kunnen worden

verrekenend met niet-toegewezen plaatsen uit hoofde van het besluit. Indien deze regelingen niet volstaan om de irreguliere migratie te stoppen, en de terugkeeraantallen benaderen bovengenoemde aantallen, zal dit mechanisme worden herzien. Indien de terugkeeraantallen bovengenoemde aantallen overschrijden, zal dit mechanisme worden stopgezet.

3) Turkije zal de nodige maatregelen nemen om te voorkomen dat nieuwe routes voor illegale migratie over land of over zee ontstaan, en zal daartoe met de buurlanden en de EU samenwerken.

4) Zodra de irreguliere grensoverschrijdingen tussen Turkije en de EU ten einde lopen of ten minste aanzienlijk en duurzaam zijn verminderd, zal een vrijwillig programma voor toelating op humanitaire gronden in werking worden gesteld. De lidstaten zullen op vrijwillige basis aan dit programma bijdragen.

5) De voltooiing van de routekaart inzake visumliberalisering zal ten aanzien van alle deelnemende lidstaten worden versneld teneinde de visumplicht voor Turkse burgers uiterlijk eind juni 2016 op te heffen, mits aan alle benchmarks is voldaan. Met het oog daarop zal Turkije de nodige stappen ondernemen om te voldoen aan de resterende vereisten, opdat de Commissie, in aansluiting op de noodzakelijke beoordeling of aan de benchmarks is voldaan, voor eind april een passend voorstel kan doen op basis waarvan het Europees Parlement en de Raad een definitief besluit kunnen nemen.

6) De EU zal, in nauwe samenwerking met Turkije, de uitbetaling van de oorspronkelijk in het kader van de Faciliteit voor vluchtelingen in Turkije toegewezen 3 miljard euro verder versnellen en zorgen voor de financiering van meer projecten voor personen onder tijdelijke bescherming, die vóór eind maart met de snelle inbreng van Turkije zullen worden vastgesteld. Een eerste lijst met concrete projecten voor vluchtelingen die snel kunnen worden gefinancierd met behulp van de Faciliteit, met name op het gebied van gezondheidszorg, onderwijs, infrastructuur, levensmiddelen en andere kosten van levensonderhoud, zal binnen een week gezamenlijk worden opgesteld. Zodra deze middelen bijna zijn opgebruikt, en mits aan bovengenoemde toezeggingen is voldaan, zal de EU tot eind 2018 extra financiering van nog eens 3 miljard euro voor de Faciliteit vrijmaken.

7) De EU en Turkije toonden zich ingenomen met de lopende werkzaamheden ter modernisering van de douane-unie.

8) De EU en Turkije bevestigden dat zij zich zullen inzetten om het toetredingsproces nieuw leven in te blazen, zoals beschreven in hun gezamenlijke verklaring van 29 november 2015. Zij spraken hun tevredenheid uit over het openen van hoofdstuk 17 op 14 december 2015 en hebben besloten om als volgende stap nog tijdens het Nederlandse voorzitterschap hoofdstuk 33 te openen. Zij toonden zich ingenomen met het feit dat de Commissie hiertoe in april een voorstel zal indienen. De voorbereidende werkzaamheden voor het openen van andere hoofdstukken zullen in een versneld tempo worden voortgezet overeenkomstig de bestaande regels, waarbij de standpunten van de lidstaten onverlet blijven.

9) De EU en haar lidstaten zullen met Turkije samenwerken bij elke gezamenlijke inspanning ter verbetering van de humanitaire omstandigheden in Syrië - met name in bepaalde gebieden nabij de Turkse grens - die de lokale bevolking en vluchtelingen in staat zou stellen in veiliger gebieden te wonen.

Al deze elementen zullen parallel worden behandeld en gezamenlijk op maandbasis worden gemonitord.

De EU en Turkije hebben besloten om indien nodig opnieuw bijeen te komen overeenkomstig de gezamenlijke verklaring van 29 november 2015.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press